

ORSZÁGOS KOMPETENCIAMÉRÉS

**Olvasás
javítókulcs**

Kiss Árpád
Országos Közoktatási
Szolgáltató Intézmény

ÉRTÉKELÉSI
KÖZPONT

**6.
évfolyam**

BEVEZETÉS

A 2003-as tavaszi felmérés célja a tanulók olvasási-szövegértési műveltségének felmérése. Ahogyan tavaly, az idén is mellékeljük a *Javítókulcsot*, amely a tesztekben található tanulói válaszok egységes és objektív értékeléséhez nyújt segítséget.

1. A felmérésben kétféle feladatot használunk a tanulók olvasás-szövegértés képességének mérésére. Az egyik típus a feleletválasztós forma, amelyben a tanulóknak négy vagy öt megadott lehetőség közül kell kiválasztaniuk azt, amely szerintük a legjobb válasz a kérdésre. Ezeknél a feladatoknál a tanulói válaszokat a számítógépes programmal közvetlenül lehet rögzíteni, **Önnek ezeket a válaszokat a feladatlapon nem kell értékelnie.**

2. A másik kérdéstípus a szöveges választ igénylő nyílt végű feladat. Ezeknél a feladatoknál a tanulóknak le kell írniuk a kérdésre adott válaszukat.

A feladatokra adott válaszok értékelését, javítását a *Javítókulcs* alapján kell végezni. Önnek a tanulói válaszokat a *Javítókulcsban* lefektetett irányelvek alapján kell feldolgoznia. Csak az objektív, egységes elvek alapján történő munka révén érhető el, hogy a tanulói válaszok az ország minden egyes iskolájában egyforma elbírálás alá essenek.

Az egyes feladatokra adott lehetséges válaszok értékelésének szempontjait minden feladat esetében pontosan meghatároztuk.

A nyílt végű, szöveges választ megkívánó feladatok értékeléséhez ún. kódokat adtunk meg. Ezen kódok használata a későbbi adatbevitel és az iskolai adatfeldolgozás szempontjából nagy jelentőséggel bír.

Az Önök későbbi munkáját könnyíti meg, ha el tudják különíteni egymástól azokat az eseteket, amikor a diák a szöveg és a kérdés alapos megértéséről tett tanúbizonyságot és kimerítő választ adott, szemben azon társaival, akik a szöveget és a kérdést csak részlegesen értették meg, s akiknek a válasza kevésbé kimerítő.

Szintén könnyebbséget jelent majd Önnek az eredmények összehasonlításakor, ha el tudja különíteni egymástól azokat az eseteket, amikor egy diák rosszul válaszolt, vagy tipikus rossz választ adott, vagy éppenséggel hozzá sem fogott egy kérdés megválaszolásához.

I. A KÓDOLÁS SZABÁLYAI

A HELYES VÁLASZOK JELÖLÉSE

A helyes válaszokat (ahogy azt majd a kódkönyv mutatja) többnyire 1-es vagy 2-es kóddal jelöljük. Ezek a kódok egyfajta rangsort is jelölnek. Egy olyan kérdés esetében például, ahol a válasz a szöveg egy részletére vonatkozik, és azok magyarázatát is megköveteli a diáktól, ott a szöveg szintjén maradó válasz az 1-es kódot kapja, az a válasz azonban, amelyik a szöveg szintjétől elrugaszkodva bonyolultabb összefüggések felismerését is tükrözi, a 2-es kódot kapja.

A helyes válaszok esetében a választható kódok a megértés mélységétől vagy a feladat megkívánta szöveges kifejtettség terjedelmétől függenek. A kódkönyv tartalmazza mindazon információkat, amelyek alapján Önnek el kell döntenie, hogy adott tanulói válasz hányas kódot érdemel.

A ROSSZ VÁLASZOK JELÖLÉSE

A 0-ás kóddal jelölt válaszok mögött a szöveg vagy feladat meg nem értése, vagy egy bizonytalan válaszadási kísérlet áll. 0-ás kódot adunk a diáknak abban az esetben is, ha felismerjük, hogy a diák egyszerűen megismételte a feltett kérdést.

Speciális jelölések

„7”

Minden mérés esetében elkerülhetetlen, hogy akadjon egy-két tesztfüzet, amely a fűzés vagy a nyomdai munkálatok közben sérül. A 7-es kód a nyomdahiba következtében megoldhatatlan feladatokat jelöli.

„9”

Ez a kód a „Nincs válasz” nevet kapta a *Javítókulcsban*. Olyan esetekben alkalmazható, amikor a válaszkísérletnek nyoma sem látható, a diák üresen hagyta a válasz helyét. Amennyiben olyan tanulói válasszal találkozunk, amelynek kódolása Ön szerint nem dönthető el egyértelműen, kérjük, küldje el ezt a választ honlapunkra.

II. AZ ÖN ÁLTAL ADOTT KÓD JELÖLÉSE

Kérjük, hogy az Ön által adott kódot a feladat mellett szereplő üresen hagyott négyzetbe írja be.

31. feladat: ÚTMUTATÓ

OA00704

1

0 1 2 7 9

Az útmutató melyik pontja ösztönöz arra, hogy kérj segítséget, amikor szükséges?
Írd le a számát!

9

Az Ön által adott kód

Adható kódok

III. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

- Helyesírás és nyelvtan

A helyesírási és nyelvtani hibákat ne vegyük figyelembe, kivéve azokat az eseteket, amikor ezek a hibák jelentősen elhomályosítják a jelentést, vagy ha ezt külön jelezzük. Ez a teszt nem az írásbeli kifejezőképességet méri fel.

- Az elvárttól eltérő formában megadott válasz

Ezekben az esetekben a javítást végző tanárnak kell eldöntenie, hogy a tanuló megértette-e a kérdés lényegét, és tanújelét adta-e annak, hogy rendelkezik a válaszhoz szükséges tudással. Például, ha a feladat azt kéri a tanulótól, hogy „karikázza be az igen vagy a nem választ”, elfogadhatónak ítéljük, ha a diák leírja a válaszában az „igen” és a „nem” szavakat.

37/28. feladat: EBK ÖRÖME

Mi az Ebek Öröme?

Kód 1: A diák válaszában VAGY a kutyaeledelt, VAGY a kutyaeledelt gyártó céget nevezi meg.

- Kutyaekesz/kutyaeledel (vitaminnal!).
- Vállalat/Cég/Kutyaekesz gyártó cég.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Egy olyan vitamin kutyáknak, amelyben az összes létfontosságú vitamin megtalálható.
- Egy szervezet. *(Túl általános)*
- Létfontosságú vitamin.

Lásd még: Kód 7, 9.

38/29. feladat: EBK ÖRÖME

Miért ritka vendég Freddie a kastélyban?

HELYES VÁLASZ: D

39/30. feladat: EBK ÖRÖME

Mi Freddie feleségének a neve ?

HELYES VÁLASZ: A

40/31. feladat: EBK ÖRÖME

Miért tölt annyi időt Freddie Valerie-vel? Hogyan kapcsolódik ez Angliába érkezésének céljához?

Kód 2: A diák válaszában megnevezi az okot, hogy miért tölt annyi időt Fred Valerie-vel (az apja a megyei kutya felügyelő), és ezt összekapcsolja azzal a céllal, hogy miért érkezett Fred Angliába (hogy kiterjessze a vevőkört).

- A lány apja a megyei kutya felügyelő, ezért sok kutya tartozik a fennhatósága alá, akkor Freddie eladhatja neki az „Ebek Örömet”.
- Valerie a megyei kutya felügyelő lánya. Az Ebek Öröme cég terjeszkedni akar, ezért Freddie-t küldték Angliába, hogy kapcsolatokat teremtsen.
- Azért mert az apja felügyelő, és sok kutya tartozik a fennhatósága alá, és be akar vágódni nála, hogy eladhassa az ebek örömet.

Kód 1: A diák válaszában utal arra, hogy Fred a lány édesapja miatt találkozgat Valerie-vel, DE NEM utal arra, hogy ez kapcsolódik ahhoz a célhoz, amiért Angliába jött/ment.

- Mert Valerie apja a megyei kutya felügyelő.
- Valerie apja a megyei kutya felügyelő. Freddie az ő kutyáinak akar a kekszéből adni.
- Valerienek az apja a megyei kutya felügyelő. Ezért sok kutyával foglalkozik.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Azért mert nagyon szereti és pont kapóra jött, hogy itt van, és megpróbált közeledni hozzá.

VAGY: Ha csak a 2. részválaszt írja, mert a fő kérdés az, hogy miért tölt annyi időt a lánnyal.

- Mert apósa ki akarta terjesztetni az Ebek Öröme hatáskörét, s ennek érdekében elküldte vejét, hogy puhatozza ki, mivel lehetne növelni az idegenforgalmat.

Lásd még: Kód 7, 9.

41/32. feladat: EBELK ÖRÖME

Milyen ellentétet találkozol a regényrészlet első bekezdésében? Válaszodban magyarázd meg, miért furcsa Freddie viselkedése!

Kód 1: A diák megnevezi az ellentétet, amely Fred viselkedése, illetve gondolatai és a körülötte levő világ leírása között érzékelhető.

- Gyönyörű az egész világ, Freddie mégis csak a kutyakeksszel van elfoglalva.
- A nap sütött, az idő szép volt, de Freddie-nek nem volt jó kedve, mert ő csak a kutyakekszre tudott gondolni.
- Jó idő van, az egész természet vidám, ő pedig komor és nem törődik a külvilággal.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Az, hogy túlságosan jó idő volt, és a sportkocsijában csak úgy üldögél és simogatja a kutyát.
- Farkaskutya társaságában sportkocsijában ült, és a kekszre gondolt.
- A gazdag környezet ellenére Freddie csak a kutyákkal törődik.

Lásd még: Kód 7, 9.

42/33. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

Húzd alá a szövegben a távcső meghatározását!

Kód 1: A diák megtalálja és aláhúzza a távcső meghatározását, definícióját a szövegben. Ez a kép alatti szöveg első bekezdése.

- A távcső (teleszkóp) olyan optikai eszköz, amely távoli tárgyról – például a bolygókról, a Holdról, a csillagokról – nagyított képet ad.
- A távcső (teleszkóp) olyan optikai eszköz, amely távoli tárgyról – például a bolygókról, a Holdról, a csillagokról – nagyított képet ad.

Kód 6: A diák a kép melletti szöveg első mondatát húzza alá. Ez a rész inkább összefoglaló, nem definíció jellegű.

- A csillagászati távcsövek az égitestek fényének összegyűjtésére szolgálnak, és a koncentrált fénynyalábot tükrökből álló optikai rendszerek segítségével színképelemző készülékbe (spektroszkópba) vagy a csillagok pillanatnyi fényességét igen pontosan mérő fotométerbe terelik.

Kód 0: A diák más részletet emel ki, vagy a jó meghatározás mellett mást is aláhúz.

Lásd még: Kód 7, 9.

43/34. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

Mit neveznek reflektornak a szövegben?

HELYES VÁLASZ: A

44/35. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

Mi az NNT?

HELYES VÁLASZ: C

45/36. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

Miért védik a legtöbb csillagvizsgálót kupolákkal?

Kód 1: A diák megnevezi az okot, hogy az időjárás viszontagságaitól védik a legtöbb csillagvizsgálót kupolákkal.

- Hogy ne ártson neki az időjárás.
- Az időjárás viszontagságai miatt.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Hogy össze ne törjön.
- A szél miatt.
- Mert sokba kerülnek.

Lásd még: Kód 7, 9.

46/37. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

Miben különbözik a Keck-távcsövek objektívje a többitől?

Kód 1: A diák megnevezi a különbséget a Keck-távcső és más távcsövek objektívje között.

- Abban, hogy egyenként 36 kisebb méretű, külön-külön beszabályozható hatszögletű tükörlapból készültek.
- Abban, hogy 36 kisebb méretű, külön-külön beszabályozható hatszögletű tükörlapból készültek.
- Abban, hogy 36 kisebb méretű hatszögletű tükörlapból készültek.
- Abban, hogy 36 tükörlapból készültek.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Felépítésében.
- A tükörlapokban. *(Túl általános)*

Lásd még: Kód 7, 9.

47/38. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

Hol épül a Nagyon Nagy Távcső?

HELYES VÁLASZ: B

48/39. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

Egy szöveg olvasásakor beszélhetünk arról, hogy miről szól, azaz a tartalmáról.

Beszélhetünk arról is, hogy milyen a megfogalmazása, azaz a stílusa.

Milyen ennek a szövegnek a tartalma és/vagy stílusa egy mese szövegéhez hasonlítva?

Kód 1: A diák válaszában VAGY a szöveg tartalmának VAGY a stílusának azon jegyeit emeli ki, amelyek a mesétől nagyon eltérők.

- Száraz, ezért nehezen olvasható.
- Sokkal tudományosabb, mint egy mese szövege.
- Érdekesebb, mint egy mese, mert a valóságot írja le.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Különbözik tőle.
- Teljesen más a stílusa.
- Rövidebb, mint egy mese.

Lásd még: Kód 7, 9.

49/40. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

Mi a nyertes nyereménye a játékban?

Kód 1: A diák a hirdetés szövegében megtalálja és megnevezi a nyertes nyereményét.

- Konyhafelszerelés.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Képviselőfánkpor.
- Tortapor.

Lásd még: Kód 7, 9.

50/41. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

Honnan tudhatod meg, hogy nyertél?

Kód 1: A diák megnevezi a két forrást, ahonnan megtudhatja, hogy nyert.

- Postán értesítenek, vagy a Népszabadságban olvashatom.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Felhívnak telefonon.

VAGY: Csak az egyik forrást nevezi meg.

- Postán értesítenek.
- Népszabadságból.

Lásd még: Kód 7, 9.

51/42. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

Mi ennek a szövegnek a célja? Mit akarnak elérni vele?

Kód 1: A diák válaszában utal arra, hogy a hirdetés célja a reklám.

- Arra akar rábeszélni, hogy vegyél süteményport.
- Hogy reklámozzon.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Hogy megtudd, hogy nyerhetsz.

Lásd még: Kód 7, 9.

52/43. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

Mit kell beküldeni?

HELYES VÁLASZ: C

53/44. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

Mit lehet nyerni?

HELYES VÁLASZ: B

54/45. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

Húzd alá a szövegben, hogy meddig és hová kell eljuttatni a beküldendő részleteket!

Kód 1: A diák megtalálja és aláhúzza a hirdetésben azt az információt, amely a beküldési határidőt és a címet tartalmazza.

Helyes válasz: Beküldési határidő 2002. június 1.

Cím: VALI NÉNI Sütődéje, 1054 Budapest Dorottya u. 8.

Kód 0: A diák más részletet emel ki, vagy a jó rész mellett mást is aláhúz.

Lásd még: Kód 7, 9.

55/46. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

Hogyan vagy mivel jelölték a hirdetésben a fontos dolgokat? Sorolj fel legalább két olyan eszközt vagy megoldást amellyel kiemelték a fontos részleteket!

Kód 1: A diák legalább két olyan - elsősorban tipográfiai eszközt - nevez meg, amely a figyelemfelkeltést szolgálja.

- Nagybetűkkel, aláhúzással.
- Másféle betűvel írták a fontos dolgokat, aláhúzással.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Bekeretezték a hirdetést.
- Kép is van hozzá.

Lásd még: Kód 7, 9.

56/47. feladat: AZ ALMAKUKAC

Pontosan hol lakott Apfel von Kripli?

HELYES VÁLASZ: C

57/48. feladat: AZ ALMAKUKAC

Miért épp Apfel von Kripli almájára esett – a kukac szerint – a „vadász” választása?

HELYES VÁLASZ: C

58/49. feladat: AZ ALMAKUKAC

Az alábbi sorok közül melyikben szerepelnek olyan kifejezések, amelyek mindegyike ugyanazt a személyt jelöli az elbeszélésben?

HELYES VÁLASZ: B

59/50. feladat: AZ ALMAKUKAC

Mit nyer, és mit veszít a kukac azzal, hogy őt találja el a vadász?

Kód 2: A diák válaszában az egyes szám első személyű főhős (a kukac) szempontjából mérlegeli annak előnyeit és hátrányait, hogy őt találja el a vadász.

- Nyer: Történelmi jelentőségre tesz szert, nekrológot mond róla egy humorista.
Veszít: A boldog lepkeélet lehetőségének elvesztése.
- Nyer: Dicső halált.
Veszít: Az életét.
- Nyer: Egy hős lett, és a házát nem veszi el más kukac.
Veszít: Nem válhat pillangóvá.

Kód 1: Csak az előnyöket írja le, a veszítésre vonatkozó állítás hiányzik vagy nem elfogadható.

- Nyer: Az almasztori bevonul a történelembe.
Veszít: Elveszti a házát.

VAGY: Csak a hátrányokat írja le, a nyeresre vonatkozó állítás hiányzik vagy nem elfogadható.

- Nyer: Szép almája és lakása volt.
Veszít: Ha nem lövik le, boldogan röpködne a rétek felett.
- Nyer: A dolgok megismerésének kapuját.
Veszít: Az életét, almáját.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Nyer: Egy fiú életét.
- Veszít: Egy almát, eddigi otthonát.

Lásd még: Kód 7, 9.

60/51. feladat: AZ ALMAKUKAC

A kukac a történetben a saját és a vadász fiának érdekeit hol egyezőknek, hol egymással ellentétesnek látja. Írd le, hogy mely eset(ek)ben állnak – Kripli szerint – egy oldalon, és hol ütköznek az érdekeik!

Kód 2: A diák két különböző szereplő helyzetével tud azonosulni, s megfogalmazza a két szereplő közös, illetve ellentétes érdekeit.

- Közös érdek: A stiglicék leparittyázása.
Érdekütközés: Mindkettőnek az áll érdekében, hogy Tell a másikat találja el.
- Közös érdek: Egy oldalon állnak a stiglicék elleni harcban.
Érdekütközés: Ütköznek az érdekeik, amikor az a kérdés, hogy kit találjon el az apa.

Kód 1: Csak a közös érdeket írja le, az érdekütközésre vonatkozó rész hiányzik vagy nem elfogadható.

- Közös érdek: Közösen örülnek, ha sikerül leparittyázni egy stiglicet.
Érdekütközés:

VAGY: Csak az érdekütközést írja le, a közös érdekre vonatkozó rész hiányzik vagy nem elfogadható.

- Közös érdek: Mindketten szeretnének már túllenni a lövésen. (*Ez nem érdek, hanem kívánság vagy óhaj.*)
Érdekütközés: Kripli annak örülne, ha a vadász nem találná el az almát, a fiú meg annak, ha eltalálná.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Közös érdek: Egy oldalon akkor állnak, mikor úgy érzik, hogy meg fognak halni.
Érdekütközés: A kukac dicsőségesen vállalja a halált.

Lásd még: Kód 7, 9.

61/52. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK

Nézd át figyelmesen a tájékoztatót! Melyik három tényező befolyásolja a repülőjegyek végső árát?

Kód 1: A diák megnevez három tényezőt, amely a repülőjegyek végső árával van összefüggésben: diák, távolság, illeték, a jegy alapára.

- 1. Diák vagy-e.
- 2. Mennyire messze van a város.
- 3. Alapár.
- 1. Távolság.
- 2. Diák / ifjúsági kedvezmény.
- 3. Repülőtéri illeték.

Kód 0: Kettő vagy annál kevesebb tényező megnevezése.

- 1. Diák/ifjúsági árak.
- 2. Az árak meghatározott feltétele.
- 3. Repülőtéri illeték.
- 1. Távolság.
- 2. Bizonyos feltételek.
- 3. Életkor.

VAGY: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- 1. Úticél.
- 2. (üres)
- 3. (üres)

Lásd még: Kód 7, 9.

62/53. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK

Mit jelöl a * a városok neve mellett?

Kód 1: A diák megtalálja és megnevezi a * jelentését a városok neve mellett: Diák/ifjúsági árak - általában 34 éves korig adható.

- Vannak külön jegyek diákoknak.
- 34 éves korig van diákjegy.

Kód 6: A diák válaszában utal a kedvezményre, de ezt nem kapcsolja össze a *-ra vonatkozó konkrét információval.

- Árengedmény.
- Hogy kedvezőbb áron kaphatók.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Hogy azokba a városokba drágább az útiköltség.

Lásd még: Kód 7, 9.

63/54. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK

Peti és családja a nyáron Madridban vakációzik. Tegyé! X-szet azok neve mellé, akik kaphatnak kedvezményt a repülőjegyekből!

Kód 1: A diák a diák/ifjúsági árakra vonatkozó információ alapján helyesen ítéli meg, hogy kik kaphatnak kedvezményt a repülőjegyekből.

- Szabó Peti 12 éves X
- Szabó Mari 19 éves X
- Szabó István 52 éves
- Szabó Istvánné 46 éves

Kód 0: Rossz helyre tesz jelölést.

- Szabó Peti 12 éves X
- Szabó Mari 19 éves
- Szabó István 52 éves
- Szabó Istvánné 46 éves X

Lásd még: Kód 7, 9.

64/55. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK

Szerinted könnyen el lehet igazodni a repülőjegyek tájékoztatóján? Indokold meg a válaszodat!

Kód 1: A diák válaszában utal a tájékoztató külalakjára, kinézetére, megformáltságára.

- Igen, mert áttekinthető.
- A kipontozás segít.
- Igen, mert egy név mellett csak egy ár van.
- Nem, mert a diákjegy árak nincsenek feltüntetve.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Ezen igen, de van rengeteg olyan táblázat, melyeken annyi jel van, hogy rajta eligazodni szinte képtelenség.
- Igen, mert egyszerű.
- Nem, mert bonyolult.

Lásd még: Kód 7, 9.

65/56. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK

Írd le, az utazási iroda hogyan tehetné az érdeklődők számára még inkább figyelemfelkeltővé ezt a szöveget!

Kód 1: A diák javaslatokat tesz a táblázat külsejére vonatkozóan. (Csak a külsőre vonatkozó javaslatokat fogadjuk el!)

- Lehetne nagybetűvel írni, vagy egy térképen jelölni.
- Úgy, hogy kivilágított, nagy táblára, magasra helyezik a szöveget.
- Legyen színesebb rajta minden.
- Ha mellé képet is helyezne a helységről.

Kód 6: A diák nem a táblázat külalakjával, hanem a tartalmával kapcsolatos javaslatokat tesz.

- Akciókkal.
- Ha azt írja, hogy benne van az árban az illeték.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Így jó, ahogy van.

Lásd még: Kód 7, 9.

66/1. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

Hány testvére van Stanley-nek?

HELYES VÁLASZ: D

67/2. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

Miért nevezték a Yelnats család fiúgyermekait mindig Stanley-nek?

HELYES VÁLASZ: B

68/3. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

A nevükön kívül mi volt még közös az összes Stanley Yelnatsben?

Kód 1: A diák válaszában megnevezi a balszerencsét mint közös tényezőt.

- Az, hogy mindannyiuknak rettenetes balszerencséje volt mindenben.
- Balszerencsájük ellenére sosem veszítették el a reményt.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Sosem veszítették el a reményt. (*Önmagában nem elfogadható!*)
- A nevük.
- Mind egykék voltak.

Lásd még: Kód 7, 9.

69/4. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

Melyik cím illene leginkább ehhez a szövegrészhez?

HELYES VÁLASZ: A

70/5. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

Mi az ellentét a szöveg címe és tartalma között?

Kód 1: A diák megfogalmazza a cím és a szöveg tartalma közötti ellentétet.

- A címben szerencsésnek nevezik Stanley-t, holott balszerencsés.
- Hogy szerencsétlenek. (*A válasz implicit módon tartalmazza az ellentétet.*)

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- A szerencse.
- Az, hogy az apja feltaláló.

Lásd még: Kód 7, 9.

71/6. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

Miért nem sikeres feltaláló Stanley édesapja?

HELYES VÁLASZ: D

72/6. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

A regényrészlet szerint a Yelnats családban mindig a legelső Stanley Yelnats-et emlegetik példaképként. Hozz egy példát arra, hogy miért volt jó példakép az első Stanley, és hozz egy példát arra is, hogy miért nem volt jó példakép!

Kód 2: A diák a történet alapján mérlegeli és példákkal alátámasztja, hogy milyen szempontból volt a legelső Stanley Yelnats jó példakép (*nyert a tőzsdén*), és milyen szempontból nem (*elvesztette a vagyonát*).

- Szerencsés volt, mert nagy vagyonra tett szert a tőzsdén, de balszerencséje volt, mert kirabolta a Csókos Kata.

- Jó, mert egyszer hatalmas vagyona tett szert, rossz, mert a vagyont elrabolták tőle, ezért összezsúfolva élnek egy kis lyukban és nem Kaliforniában egy szép nagy házban.
- Jó példa volt, mert sok pénzt nyert, rossz példa volt, mert elveszítette.

Kód 1: A diák megfogalmazza, hogy miért volt jó példakép az ős, de a rossz példára vonatkozó válasz pontatlan vagy hiányzik.

- Szerencsés volt, mert nagy vagyona tett szert a tőzsdén.
- Azért volt jó példakép, mert a tőzsdén nagyon sok pénzt nyert. Azért volt rossz, mert utána a Yelnats-ek mind balszerencsések voltak.

VAGY: A diák megfogalmazza, hogy miért volt rossz példakép az ős, de a jó példára vonatkozó válasz pontatlan vagy hiányzik.

- Balszerencséje volt, mert kirabolta a Csókos Kata.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Azért volt jó, mert feltaláló volt. Azért volt rossz, mert szerencsétlenséget hozott a családra.

Lásd még: Kód 7, 9.

73/7. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

Szerinted mire utal a cím? Miről szólhat a **teljes** regény, ha a **Stanley, a szerencse fia** címet kapta?

Kód 1: A diák válaszában utal arra, hogy Stanley a történet folyamán mégis szerencsés lesz.

- Arra, hogy ez a Stanley mégiscsak szerencsés lesz.
- Valami csoda folytán megváltozik a család sorsa, és szerencsések lesznek.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Arra utal, hogy III. Stanley a tőzsdén sok pénzt nyert. Nem tudom, miért kapta ezt a címet, amikor a többi Stanley balszerencsés volt.

Lásd még: Kód 7, 9.

74/8. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTŰT?

Vennél-e barátodnak vagy rokonaidnak ajándékba állatot? Válaszodat a szövegben olvasottakra támaszkodva indokold!

Kód 1: A diák válasza tartalmazza választását és véleményét, amelyet a szövegből vett példával támaszt alá.

- Igen, mert egy családi házban minden elfér.
- Túl sok mindent kellene figyelembe venni hozzá. (A válasz implicit módon tartalmazza a tanuló véleményét.)
- Vennék, mert tudom, hogy ő rendesen ellátná tápanyaggal, és helye is lenne.

Kód 0: A diák válasza csak a döntését tartalmazza, részletes indoklást nem.

VAGY: A diák indoklása nem a szövegen alapul.

- Nem, mert nem biztos, hogy szeretne állatot, és nem lehet tudni, milyen állatot szeretne.

- Vennék, mert jó ajándéknak tartom.

Vagy: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Nem, mert a macska hangosan nyávog.

Lásd még: Kód 7, 9.

75/9. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTŰT?

Sorolj fel HÁROM helyet, ahonnan állattartási információkhoz lehet jutni a cikk szerint!

Kód 1: A diák megnevez három helyet, ahonnan a szükséges információkhoz hozzá lehet jutni: szakkönyvek, állatkereskedők, internet, állatorvos, terrarista.

- 1. internet
- 2. szakkönyvek
- 3. kisállat-kereskedők
- 1. internet
- 2. újság
- 3. szakember

Kód 0: Minden más válasz.

- 1. szakember
- 2. állatorvos
- 3. (üres)

Lásd még: Kód 7, 9.

76/10. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTŰT?

Miért ne adjunk kaméleont ajándékba egy kisgyereknek?

Kód 1: A diák a szöveg alapján vagy a szövegből vett konkrét példával ad magyarázatot.

- Mert nagyon sok nehézségbe ütközik a tartása.
- Mert elkaphat tőle valami betegséget.
- Mert a szakértelem sem elhanyagolható szempont. (Szó szerinti idézet.)
- Gyermekeknek, illetve kezdő állattartók első állatának egyáltalán nem javasolható.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Mert nem találja meg.
- Mert megöli.

Lásd még: Kód 7, 9.

77/11. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTŰT?

Miért kell előrelátónak lennünk, ha állatot vásárolunk?

Kód 1: A diák a szöveg alapján állattartással kapcsolatos olyan tényezőket nevez meg, amelyekre nagyon kell figyelni, ha állatot vásárolunk.

- Ha nem tudjuk, milyen lesz az állat nagykorában, mire lesz szüksége, nem fogja magát jól érezni.
- Mert nagyra nőhet.
- Mert felelősséggel jár.
- Mindenképpen az állat érdekeit kell szem előtt tartani.
- Különbféle betegségeik megfertőzhetik a gyerekeket.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Mert megnő. (Minden állat megnő!)

Lásd még: Kód 7, 9.

78/12. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTŰT?

Miért kell tekintettel lenni a szomszédokra a háziállat kiválasztásakor is?

Kód 2: A válaszból kiderül, hogy a tanuló felismerte az összefüggést a háziállat kiválasztása és a szomszédokkal való jó kapcsolat (és annak fontossága a mi szempontunkból) között.

- Mert, ha zavarja az állatunk a szomszédot, akkor elromolhat vele a kapcsolatunk, és az nekünk is kellemetlenné válik.
- Ha nem vagyunk tekintettel, sok gond származhat belőle, például veszekedés.
- Mert a szomszéd esetleg nem bírja elviselni az állatokat, és így konfliktusok alakulhatnak ki.

Kód 1: A tanuló csak a szöveg szintjén maradva látja az összefüggést.

- Mert egy hangos kutya nem jelent majd felhőtlen boldogságot a családnak.
- Zavarhatja őket.
- Mert, ha hangos állatot választunk, a szomszéd nyugalma zavarhatja.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Mert, ha az állat átmege a szomszédokhoz, az nagyon hangos.
- Azért, hogy ne tegyen kárt semmiben.

Lásd még: Kód 7, 9.

79/13. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTŰT?

Hasznosnak találtad a cikket? Indokold meg a válaszodat a szöveg alapján!

Kód 1: A válasz tartalmazza a tanuló véleményét a szövegről, és az indoklást, amely a szöveg tartalmán alapul. A válaszból kiderül, hogy NEKI miért volt hasznos a cikk.

- Nem, mert soha nem vennék ajándékba állatot.
- Igen, mert sok fontos információt tartalmaz arról, hogyan érdemes kisállatot tartani.
- Hasznos, mert szeretem az állatokat, és nem szeretném problémáknak kitenni, kínozni őket.
- Hasznos az ajándékválasztásban. (A válasz implicit módon tartalmazza a tanuló véleményét a szövegről.)

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Nem, mert nem hasznos.
- Igen, hasznos, mert sok érdekes dolgot leír.

Lásd még: Kód 7, 9.

80/14. feladat: GOMBÁK

Mi ennek a szövegrészletnek a célja?

HELYES VÁLASZ: D

81/15. feladat: GOMBÁK

A felsorolt gombák latin nevét zárójelben találod a magyar név mellett. Melyik az a szó, amelyik azonos mindegyiknél?

HELYES VÁLASZ: D

Mi lehet ennek a szónak a jelentése?

Kód 2: A diák helyesen válaszol az előző kérdésre, és kikövetkezteti, hogy mi lehet a közös szó jelentése.

- Gomba.
- Galóca.

Kód 1: A diák helyesen válaszol az előző kérdésre, de rossz következtetést von le.

- Mérges. *(Ez a gombák közös tulajdonsága, és nem valószínű, hogy a nevükben ez szerepel.)*
-

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

Lásd még: Kód 7, 9.

82/16. feladat: GOMBÁK

Melyik tulajdonságot FONTOS ismerni, ha ezekkel a gombákkal találkozunk?

HELYES VÁLASZ: C

83/17. feladat: GOMBÁK

Melyik az a gomba, amelyik hegyvidéken, ősszel terem?

Kód 1: A diák megnevezi azt a gombát, amelyre illik a kérdésben megadott információ: a légyölő galóca.

- Légyölő galóca.
- 3-as.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Mérges gomba.
- Párducgalóca.

Lásd még: Kód 7, 9.

84/18. feladat: GOMBÁK

Néha ezt kérdik az embertől: „Bolondgombát ettél?”

Melyik gomba rejtőzött el ebben a mondásban, és miért emlegetik így?

Kód 1: A diák megnevezi azt a gombát, amely összefüggésbe hozható a szólással, és a gomba jellemzői, illetve tulajdonságai alapján megmagyarázza, hogy miért emlegethetik így: a párducgalóca súlyosan mérgező, bódultságot, őrjöngést okoz.

- Párducgalóca, mert bódultságot, őrjöngést okoz.
- 4-es, mert őrjöngeni kezdenek tőle.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- 4-es, mert úgy viselkednek tőle.
- Párducgalóca.

Lásd még: Kód 7, 9.

85/19. feladat: GOMBÁK

Húzd alá a szövegben azt a mondatot, amelyik leírja, mennyi idő alatt jelentkeznek a gombamérgezés tünetei!

Kód 1: A diák megtalálja és aláhúzza a kért információt.

- A gyilkos galócák sejtmérgei a tüneteket csak 6-24 óra múlva okozzák, a mérgezettet azonnal kórházba kell szállítani!
- A gyilkos galócák sejtmérgei a tüneteket csak 6-24 óra múlva okozzák, a mérgezettet azonnal kórházba kell szállítani!
- A gyilkos galócák sejtmérgei a tüneteket csak 6-24 óra múlva okozzák, a mérgezettet azonnal kórházba kell szállítani!

Kód 0: A diák más részletet emel ki, vagy a jó rész mellett mást is aláhúz.

Lásd még: Kód 7, 9.

86/20. feladat: GOMBÁK

Ha egy barátod rosszul lesz és kiderül, hogy gombát evett, mit csinálsz és miért?

Kód 1: A diák a gombákról szóló szöveg alapján leírja, hogy mit tenne, ha a gombamérgezés tüneteit észlelné barátján. A diák válaszában tartalmaznia kell, hogy VAGY kórházba vinné a beteget, VAGY szólna egy orvosnak VAGY egy felnőttnek.

- Azonnal kórházba viszem, mert halált okozhat a mérges gomba.
- Szólok egy orvosnak azonnal, mert meghalhat!

Kód 0: Csak az egyik kérdésre válaszol.

- Kórházba viszem.
- Szólok egy felnőttnek.
- Hívok mentőt, mert a barátom.

VAGY: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Kiderítem, hogy milyen gombát evett.

Lásd még: Kód 7, 9.

87/21. feladat: OLASZ DOLGOK

Tény vagy feltételezés? Karikázd be a helyes választ!

Kód 1: A diák a szöveg alapján helyesen értelmezi, hogy az adott állítás TÉNY vagy FELTÉTELEZÉS.

A helyes válaszok: *Feltételezés, Tény, Tény, Feltételezés.*

Kód 0: Helytelen vagy hiányos válasz.

Lásd még: Kód 7, 9.

88/22. feladat: OLASZ DOLGOK

Miért építették a tornyot?

HELYES VÁLASZ: C

89/23. feladat: OLASZ DOLGOK

Hogyan változott a torony dőlése a 20. században?

HELYES VÁLASZ: B

90/24. feladat: OLASZ DOLGOK

Miért nem akadályozták meg eddig a torony dőlését?

Kód 1: A diák megnevezi az okot. Válasza tartalmazza, hogy pénzhány miatt nem tudták eddig magakadályozni a torony dőlését.

- Mert korábban nem volt rá pénz.
- Mert nem tudtak építőanyagot venni.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Mert akkor nem vált volna híressé.
- Mert így szép.
- Hogy látványos legyen.

Lásd még: Kód 7, 9.

91/24. feladat: OLASZ DOLGOK

Miről szólhatott a szövegrészletet megelőző rész?

Kód 1: A diák az adott szövegrészlet tartalma alapján következtet az előző szövegrészlet tartalmára. Válasza kapcsolatba hozható a szövegrészlettel.

- Olaszország történelméről vagy a Colosseumról.
- Arról, hogy milyen finom ételeket főznek Olaszországban.
- Olaszország nevezetességeiről.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Keletkezéséről, építéséről. (*Erről ez a rész szól!*)
- Gombákról.
- Történelemről.

Lásd még: Kód 7, 9.

92/25. feladat: OLASZ DOLGOK

Érdekesnek találtad ezt az olvasmányt? Válaszodat indokold!

Kód 1: A válasz tartalmazza a diák véleményét és indoklását, amely a szövegre épül.

- Igen, mert nem tudtam eddig a toronyról.
- Ezeket én is tudtam. (*Implicit módon tartalmazza a diák véleményét.*)
- Nem, mert nem érdekel az építészet.
- Igen, mert sok mindent tanultam Olaszország építészetéről.

Kód 0: Homályos, pontatlan vagy a témától eltérő válasz.

- Sok új információt tartalmaz. (*Túl általános.*)

Lásd még: Kód 7, 9.

